

ՋԱՐԳԱՅՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

*ՀՀ ՇԻՐԱԿԻ ՄԱՐԶԻ «ՋԱԶՈՒՌ ԿԱՅԱՐԱՆԻ ՏԱՐՐԱԿԱՆ
ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ-ի*

2023-2028թթ.

2023

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ
2. ԴՊՐՈՑՈՒՄ ՀԱՆՐԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՍՈՏԵՑՈՒՄՆԵՐԸ
3. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ
4. ԴՊՐՈՑԻ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ
5. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԴՊՐՈՑԻ ՄԱՍԻՆ : ԴՊՐՈՑԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ
6. ԴՊՐՈՑԻ ԱՌԿԱ ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ
7. ՆՊԱՏԱԿՆԵՐՆ ԸՍՏ ՈԼՈՐՏՆԵՐԻ
8. ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈՐԱԿ
9. ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄ
10. ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐ
11. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐ
12. ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ
13. ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
14. ՆԵՐԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՈՒՆ
15. ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐ ԵՎ ՆՈՐԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
16. ԴՊՐՈՑԻ ՏՆՕՐԵՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ
17. ԴՊՐՈՑԻ ՏՆՕՐԵՆԻ ԿԱԴՐԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ
18. ԴՊՐՈՑԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ԼՈՒԾՈՒՄԸ
19. ԴՊՐՈՑԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿԶԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒՄ
20. ԸՆՏԱՆԻՔ-ԴՊՐՈՑ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄԸ
21. ԱՇԽԱՏԱՆՔ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱԶՄԻ ՀԵՏ
22. ԴՊՐՈՑԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ՈՒՂԻՆԵՐԸ, ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆԵՐՆ ՈՒ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ
23. ԴՊՐՈՑԻ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՅՄԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ և ԴՐԱՆՑ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆՆ ՈՒՂԴՎԱԾ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
24. ԾՐԱԳՐԻ ԲՅՈՒՋԵՆ
25. ԴՊՐՈՑԻ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻՑ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ
26. ԴՊՐՈՑԻ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ, ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Ժամանակակից հասարակությունների գլխավոր խնդիրներից մեկը դարձել է կայուն զարգացումը, իսկ դրան հասնելու ճանապարհին փոփոխությունների վճռորոշ գործոնը կրթությունն է: Կրթությունը՝ հանուն կայուն զարգացման դարձել է արդի կրթական համակարգերի բարեփոխման գլխավոր ուղենիշը: 21-րդ դարում փոխվել են հասարակության արժեքային կոդմնորոշիչները, կրթության և դաստիարակության համակարգը վերաիմաստավորել է իր գերակայությունները՝ շեշտը դնելով «մարդկային գործոնի» և անձի զարգացման հիմնախնդիրների վրա: Որպես բարձրագույն արժեք է դիտարկվում ազատ, կրթված, զարգացած անհատը, որն ընդունակ է ապրել ու ստեղծագործել հարափոփոխ աշխարհում, լինել մրցունակ, ինտեգրվել համաշխարհային հանրության մեջ:

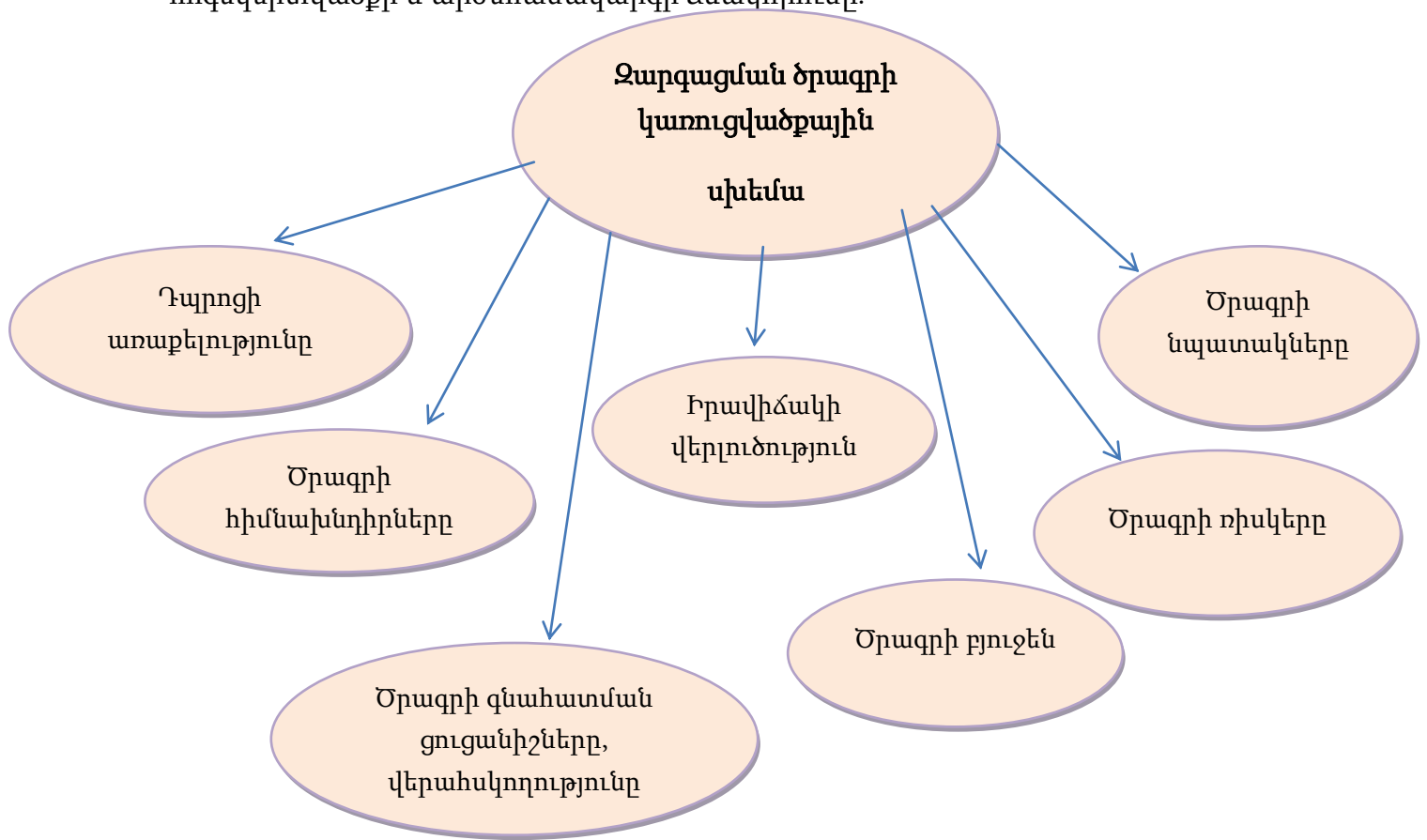
Արդի հասարակության մեջ ներկայումս ընթացող քաղաքական, տնտեսական, մշակութային փոփոխությունները մեծ ազդեցություն են ունենում կրթության վրա: Կրթական համակարգի անընդհատ կատարելագործման նախադրյալներից մեկը հասարակական մարտահրավերներին և համաշխարհային զարգացումներին ժամանակին արձագանքելն է:

Գիտատեխնիկական առաջընթացի աննախադեպ արագության, ցանկացած ինֆորմացիայի արագ հասանելիության շնորհիվ, աշխարհի որևէ ծայրում ստեղծված գիտելիքն արագորեն տեղայնացվում է աշխարհի մեկ այլ անկյունում: Այժմ, առավել քան երբևէ, նորարարությունն ու ստեղծագործականությունը մրցունակության և արդյունավետության բարձրացման կարևորագույն գործոններ են՝ թե՛ անհատական, թե՛ ներպետական և թե՛ համաշխարհային մակարդակներում:

Կրթությունն այն ճանապարհն է, որը հնարավորություն է ստեղծում անձի մեջ բացահայտելու նոր որակներ և կարողունակություններ: Համաշխարհային արդի զարգացումներն իրենց անմիջական ներգործությունն են ունենում հանրակրթական դպրոցի վրա՝ առաջադրելով տարատեսակ խնդիրներ: Զարգացման ծրագիրը հանրակրթական ուսումնական հաստատության կարևորագույն ռազմավարական փաստաթուղթ է: Դպրոցի զարգացման ծրագրի հիման վրա պլանավորվում է աշխատանքը դպրոցում՝ ապահովելով դպրոցի 5 տարվա զարգացման տեսլականը:

Հանրակրթության համակարգում կարևոր օղակ է տարրական դպրոցը, որի նպատակը կրտսեր դպրոցականների մտավոր, հոգեկան գործընթացների,

ֆիզիկական կարողությունների, լեզվամտածողության զարգացումն է, հայեցի հոգեկերտվածքի և արժեհամակարգի ձևավորումը:

2. ԴՊՐՈՑՈՒՄ ՀԱՆՐԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ՄՈՏԵՑՈՒՄՆԵՐԸ

Հանրակրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հենքն ազգային դպրոցն է, որի գլխավոր նպատակը համակողմանիորեն զարգացած, հայրենասիրության, պետականության և մարդասիրության ոգով դաստիարակված և մասնագիտական կողմնորոշում ունեցող անձի ձևավորումն է:

Հայաստանի Հանրապետությունը համընդհանուր ներառական կրթությունը հռչակում է որպես յուրաքանչյուր երեխայի կրթության իրավունքի ապահովման երաշխիք:

Ներառական կրթության քաղաքականությունը նպատակաուղղված է յուրաքանչյուր երեխայի կրթության մատչելիության, հավասար մասնակցության հնարավորության և որակի ապահովմանը: Հայաստանի Հանրապետությունն ապահովում է կրթության ժողովրդավարական և աշխարհիկ բնույթը:

Միջնակարգ կրթությունը պարտադիր է՝ բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի: Միջնակարգ կրթությունը պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է: Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվում է 12-ամյա միջնակարգ կրթություն: Հանրակրթության բնագավառում պետական քաղաքականության կազմակերպական հիմքը կրթության զարգացման պետական ծրագիրն է:

Դպրոցում հարկավոր է հաստատել հանրակրթության կազմակերպման հետևյալ սկզբունքները՝

- ✓ Հանրակրթությունը պետք է իրականացվի ազգային հենքի վրա՝ համամարդկային արժեքների ներդաշնակ գույգորդմամբ:
- ✓ Հանրակրթությունը նպաստելու է մարդու և քաղաքացու շահերին, ծառայելու անհատին ու ժողովրդին:
- ✓ Հանրակրթությունն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության պաշտոնական լեզվով՝ գրական հայերենով: Այն նպատակաուղղված է հայոց լեզվի, հայ ժողովրդի մշակութային ժառանգության պահպանմանն ու զարգացմանը, ազգային ինքնության և միասնության ապահովմանը:
- ✓ Հանրակրթությունն իրականացվում է ուսուցման և դաստիարակության միասնականության սկզբունքով՝ պահպանելով իր աշխարհիկ բնույթը, գերծմնալով խտրականություններից ու սահմանափակումներից: Այն հավասարապես մատչելի է յուրաքանչյուրին՝ անկախ ազգությունից, ռասայից, սեռից, լեզվից, դավանանքից, քաղաքական կամ այլ հայացքներից, սոցիալական ծագումից, գույքային կամ այլ դրույթներից:

- ✓ Հանրակրթությունն իրականացվում է սովորողների տարիքային առանձնահատկություններին և զարգացման մակարդակին համապատասխան:

3. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

«Ջաջուռ կայարանի տարրական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի առաջիկա հինգ տարիների զարգացման ծրագիրը կազմվել է հանրակրթության ոլորտը կանոնակարգող հետևյալ նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան.

Հայաստանի Հանրապետության «Սահմանադրություն», «Կրթության մասին», «Հանրակրթության մասին», «Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց կրթության մասին», «Երեխայի իրավունքների մասին» ՀՀ օրենքներով, «Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների մասին» ՀՀ օրենքով, այլ օրենքներով և դրանցից բխող ենթաօրենսդրական ակտերով

ՀՀ Կառավարության սահմանած «Հանրակրթության պետական չափորոշիչ» դրույթներով

ՀՀ կրթության զարգացման մինչև 2030 թվականների պետական ծրագիրը:

ՀՀ ԿԳՄՄ նախարարի 2022 թ-ի սեպտեմբերի 30-ի N 35-Ն հրամանի՝ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրի մշակման պահանջներով ու ձևաչափով:

Հաստատության աշակերտների համար ստեղծվելու են բոլոր հնարավորությունները՝ իրականացնելու ՀՀ Սահմանադրության 38-րդ հոդվածով երաշխավորված կրթության իրենց իրավունքը:

Ջաջուռ կայարանի տարրական դպրոց՝ ՊՈԱԿ-ի զարգացման 2023-2028թթ. ծրագիրը մշակելիս հաշվի են առնվել հաստատության մանկավարժական, ծնողական խորհուրդների առաջարկությունները:

«Ջաջուռ կայարանի տարրական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի զարգացման 2023-2028 թթ. ծրագիրը մշակվել է հաշվի առնելով Ախուրյան համայնքի Ջաջուռավան գյուղի և դպրոցի առանձնահատկությունները:

4. ԴՊՐՈՑԻ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ

Առաքելությունը այն ընդհանրացված արդյունքներն են, որոնց ձգտում է հասնել դպրոցը.

1. Ապահովել կրթական այնպիսի միջավայր, որը կնպաստի կրտսեր դպրոցականի անձի զարգացմանն ու արժեհամակարգի ձևավորմանը
2. սովորեցնել սովորել, աջակցել ազգային և համամարդկային արժեքների ձեռքբերմանը, նախապատրաստել կրթության հետագա օղակներում ուսումնառությունը շարունակելուն:
3. ազատ շփման և հաղորդակցման հմտությունների զարգացում
4. Ստեղծել այնպիսի կրթադաստիարակչական միջավայր, որը կապահովի սովորողների ներդաշնակ զարգացում
5. ԿԱՊԿՈՒ աշակերտի համար իր զարգացման առանձնահատկություններին համարժեք կրթության ապահովում, համապատասխան միջավայրի ձևավորում
6. Ձևավորվի ինքնուրույնություն, մեղիագրագիտություն, համարձակ երազող, քննարկելու, խոսելու և համագործակցելու պատրաստ անհատ
7. Նպաստել սովորողների հաղորդակցական կարողունակությունների ձևավորմանը: Այս որակն իր մեջ ներառում է լեզուների, մարդկանց հետ շփման տարբեր եղանակների իմացություն, խմբային աշխատանքի, կոլեկտիվում տարբեր դերեր կատարելու կարողունակություններ
8. Ձևավորել այնպիսի անձնային որակներ, որոնք կօգնեն կրտսեր դպրոցի աշակերտին շարունակական կրթության գործում
9. Սովորողներին տալ հիմնարար գիտելիքներ, զարգացնել գործնականություն
10. Զարգացնել ստեղծագործելու կարողունակությունը

Դպրոցում կրթական բարենպաստ միջավայրի ստեղծման նպատակով անհրաժեշտ է ամենօրյա հետևողական, համառ աշխատանք, ուսուցման ավանդական մոտեցումների վերանայում, մանկավարժների մասնագիտական շարունակական զարգացում և ուսումնական միջավայրի որակական փոփոխություն:

21-րդ դարում կրթությունը դա երկխոսություն է ուսուցչի եւ աշակերտի միջեւ: Այսօր կրթությունը չի սահմանափակվում ուսուցչի կարգադրություններով, ինչպես նախկինում էր, երբ ուսուցչի հիմնական դերը տեղեկատվության փոխանցումն էր: Այսօր այն ավելի շատ հիմնված է ոգեշնչելու, լսելու կարողության, շփումների միջոցով նոր գաղափարներ ստեղծելու վրա:

5. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԴՊՐՈՑԻ ՄԱՍԻՆ: ԴՊՐՈՑԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

ՀՀ Շիրակի մարզի «Ջաջուռ կայարանի տարրական դպրոց» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունը (այսուհետ՝ Դպրոց) շահույթ ստանալու նպատակ չհետապնդող, իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող, հանրակրթական տարրական դպրոցի ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատություն է:

1. Դպրոցը հանդիսանում է ՀՀ Շիրակի մարզի «Ջաջուռ կայարանի տարրական դպրոց» ՊՈԱԿ (պետոեզիստրի վկայականի գրանցման համարը 55.210.00399, վկայականի համարը 03Ա-057048, ծածկագիր 10047936:
2. Ուսումնական հաստատությունը գործունեության ընթացքում ղեկավարվում է ՀՀ օրենսդրությամբ և դպրոցի կանոնադրությամբ՝ հաստատված 22.05.2019 թվականին, գրանցված է իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի Ախուրյանի տարածքային բաժնի կողմից:
3. Դպրոցի գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ Շիրակի մարզ, Ախուրյան համայնք, գյուղ Ջաջուռավան, 1 փողոց, 32 տնակ:
4. Դպրոցն ունի ՀՀ զինանշանի պատկերով, հայերեն անվամբ կլոր կնիք, ձևաթղթեր:
5. Դպրոցն ունի ինքնուրույն հաշվեկշիռ և գանձապետական հաշիվ:
6. Դպրոցը ունի պաշտոնական կայք, որտեղ հրապարակվում են դպրոցի նախահաշիվը, ֆինանսական հաշվետվությունները, հաստիքացուցակը, հայտարարությունները, ֆեյսբուքյան էջը:
7. Դպրոցն աշխատում է հնգօրյա աշխատանքային ռեժիմով, միահերթ, ունի հաստատված ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների տարեկան

պլան, որի հիման վրա իրականացնում է իր աշխատանքները: Ունի մեկ դասարան՝ քառակոմպլեկտ, վեց աշակերտ 2022-2023 ուստարում:

8. Դպրոցում առկա են պարտադիր գործածության երաշխավորված փաստաթղթերը /կանոնակարգվող իրավական ակտերը, դպրոցի կանոնադրությունը, տեղայնացված օրինակելի իրավական ակտերը, ներքին իրավական ակտերը/ :Դրանք վարվում են համապատասխան կարգերի պահանջներին :

Դպրոցը ստեղծվել է 1910 թվականին: : 1988 թվականի երկրաշարժից հետո, 1989թ-ից սկսած տեղակայվել է տնակներում և գործում է մինչև օրս: Երկար տարիների ընթացքում տնակները հայտնվել էին շատ անբարեկարգ վիճակում: Ոչ մի անգամ պետական օժանդակություն չի եղել դպրոցի շենքային պայմանները բարելավելու համար: Դպրոցի երկու դասասենյակներից մեկը ամբողջովին կիսաքանդ էր, հատակը՝ փլված, տանիքը՝ ոչ նորմալ վիճակում: Մինչև 2021թ.-ը ջեռուցվում էր դիզելային վառելիքով: 2020թ.-ից սկսած դպրոցը տնօրենության և համայնքի վարչական ղեկավարի ջանքերի շնորհիվ դպրոցն ունեցավ հովանավոր՝ ի դեմս «Ամբոր Հայաստան» բարեգործական հիմնադրամի, որի կողմից կատարվեցին վերանորոգման աշխատանքներ: Ամբողջովին փոխվեց դպրոցի տանիքը, հիմնովին վերանորոգվեց հատակը, կատարվեցին ներքին հարդարման աշխատանքներ:

Ամբողջությամբ նորացվել է էլեկտրամատակարարման հաղորդալարերը և 2021թվականից դպրոցն անցել է էլեկտրականությամբ ջեռուցման՝ տաքացուցիչներով, որն ավելի ապահով է և մատչելի: Կառուցվեցին բակային նոր զուգարաններ: Դպրոցը չունի հոսող ջուր, այն բերվում է մոտակա աղբյուրից:

Դպրոցն իր միջոցներով կարողացել է նորացնել պատուհանները, դուռը, աշակերտական սեղան-աթոռները, հարմարեցված լվացարանը, ձեռք է բերվել մեթոդական և մանկական գրականություն, նախատեսվում է ավելի հարստացնել գրադարանային ֆոնդը:

Դպրոցը չունի մարզադահլիճ, սպորտային գույքը մաշված է և ոչ բավարար քանակությամբ: Նախատեսվում է արտաբյուջետային միջոցներով ձեռք բերել մարզագույք:

Դպրոցում մինչի 2019թ.-ը իրականացվում էր դպրոցական տաք սնունդ ծրագիրը: Քանի որ պայմանները բավարար չէին , այժմ իրականացվում է դպրոցական Չոր սնունդ ծրագիրը:

Դպրոցում իրականացվում է ներառական կրթություն, սովորում է մեկ ԿԱՊԿՈՒ աշակերտ՝ գնահատված խորը կարիքով:

Ներառական կրթության հարմարեցվածություն

1. Դպրոցը հարմարեցված չէ ներառական կրթության պահանջներին:
2. Չկա աշխատասենյակ, որը համալրված է համապատասխան գույքով և ուսումնական պարագաներով: Չկան համապատասխան մասնագետներ, ովքեր կաշխատեն սովորողների հետ՝ նրանց սոցիալականացումն իրականացնելու համար:

6. ԴՊՐՈՑԻ ԱՌԿԱ ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ

Շենքային պայմաններ	Քանակը	Փաստացի վիճակը
Դասասենյակ	1	լավ
Աշխատասենյակ	1	լավ
Մուտքի սենյակ	1	բավարար

Անվանում տպիչ	Քանակ /հատ/
	1
USP	1

համակարգիչ	1
աշակերտական սեղան նստարան	5
ուսուցչական աթոռ	2
ուսուցչական սեղան	2
գրատախտակ	2
գրապահարան	2
պահարան	1
կախիչ	1
աշակերտական սեղան	6
աշակերտական աթոռ	10
խաղային կլոր սեղան	1
գորգ	1
Էլեկտրոտաքացուցիչ	5
նոթբուք	1
պրոյեկտոր	1
պատուհան	2
դուռ	3
համակարգչային սեղան	1
աշակերտական սեղան աթոռ նոր	5
ուսուցչական աթոռ նոր	10

Երկտեղանի լվացարան	1
շերտավարագույր	2

ՀԱՍՏԻՔԱՑՈՒՑԱԿ

h/h	Հաստիքի անվանումը	Հաստիքային միավորների քանակը /դրույք/	Սահմանվող պաշտոնային դրույքաչափը առանց հավելավճարների /դրամ/	Սահմանվող պաշտոնային դրույքաչափը հավելավճարներով /դրամ/	Ընդամենը ամսական աշխատավարձի ֆոնդ /դրամ/	Ընդամենը տարեկան աշխատավարձի ֆոնդ /դրամ/
1	2	3	4	7=4+5+6	8=7x3	9=8x12
1	Տնօրեն	1	168000	168000	168000	2016000
2	Հաշվապահ	0.5	132000	132000	66000	792000
	<i>Ընդամենը վարչատնտեսական անձնակազմ</i>	<i>1.5</i>	<i>300000</i>	<i>300000</i>	<i>234000</i>	<i>2808000</i>
1	Հավաքարար	0.5	95625	95625	47813	573756
2	Դռնապահ	1	95625	95625	95625	1147500
	<i>Ընդամենը սպասարկող անձնակազմ</i>	<i>1.5</i>	<i>191250</i>	<i>176624</i>	<i>143438</i>	<i>1721256</i>
	<i>Ընդամենը</i>	<i>3</i>	<i>491250</i>	<i>476624</i>	<i>377438</i>	<i>4529256</i>

Ուսուցիչների դրույքների թիվը 1,3

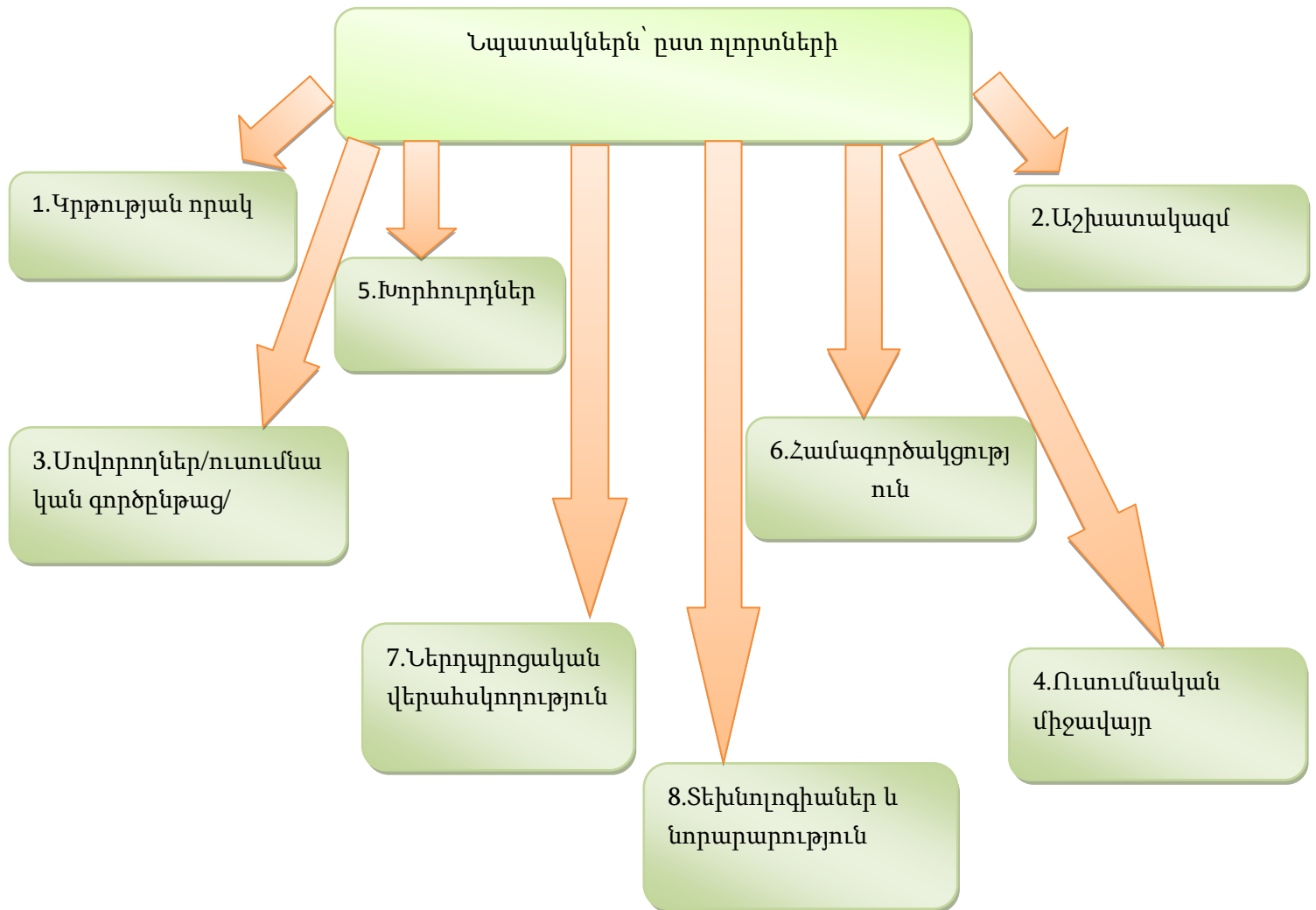
Միջին դրույքաչափը /դրամ/ 130790

Փաստացի ուսուցիչների թիվը 1

Սովորողների թիվ

2020-2021	2021-2022	2022-2023
6	9	6

7.ՆՊԱՏԱԿՆԵՐՆ՝ ԸՍՏ ՈԼՈՐՏՆԵՐԻ

8. ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈՐԱԿ

ՆՊԱՏԱԿ

1. Կրթության որակի բարելավում, չափորոշով սահմանված վերջնարդյունքների ապահովում: Աշխատանք օժտված երեխաների հետ: Անհատական մոտեցման ցուցաբերում ԿԱՊԿՈՒ սովորողների կրթության որակի բարելավմանը:

ԽՆԴԻՐՆԵՐ

1. Ուսումնական գործընթացի փաստացի վիճակի և վերջնարդյունքների գնահատում
2. Մեծ ուշադրություն դարձնել նոր ուսումնասիրվող օտար լեզուների ուսուցմանը
3. Դասավանդման նորագույն մեթոդների և տեխնոլոգիաների օգտագործում դասապրոցեսում

Գործողություններ

1. Մնացորդային գիտելիքների ստուգման և վերջնարդյունքների գնահատման նպատակով տալ հայտորոշիչ աշխատանքներ, իրականացնել մշտադիտարկումներ
2. Օժտված երեխաների հետ անհատական ծրագրերով խորացված ուսուցման կազմակերպում
3. Թույլ ընդունակություններ ունեցող և ներառված աշակերտների նկատմամբ անհատական մոտեցում և նպատակային գործողություններ
4. Հանրակրթությանը ներկայացվող ժամանակակից մոտեցումներից ելնելով՝ օտար լեզուների ուսուցմանը դարձնել մեծ ուշադրություն
5. Հարստացնել ուսումնամեթոդական բազան: Ձեռք բերել ձեռնարկներ, մեթոդական ուղեցույցներ, գեղարվեստական, գիտական գրքեր
6. Լայնորեն կիրառել դասաժամի արդյունավետությունը բարձրացնող միջոցներ՝ ուսումնադիդակտիկ պարագաներ, սլայդներ, տեսաժապավեններ, պլակատներ, աղյուսակներ, մուլյաժներ, գործիքներ, նյութեր:
7. Կազմակերպել ուսուցիչների վերապատրաստումներ ու զանազան տեղեկատվական վեբինարներ արդյունավետ աշխատելու և

9. ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄ

«ՀՀ հանրակրթության մասին օրենքը» սահմանում է ընդհանրական պահանջներ, որոնք վերաբերում են բոլոր ուսուցիչներին: Սակայն տարրական դասարանների ուսուցչին ներկայացվող պահանջներն ինքնատիպ են և ունեն նաև այլ բնութագրիչներ: Դրանք հիմնականում պայմանավորված են երեխայի բարձրարժեքությամբ, նրա տարիքային առանձնահատկություններով, տարրական կրթության արդիական խնդիրներով և բովանդակությամբ, հասարակական միջավայրին ինտեգրվելու պահանջով, նորագոյացություններով, ճգնաժամային փուլի խնդիրներով և մանկավարժի մասնագիտական կոմպետենտությամբ: Վերջինս ոչ թե պիտի հանդես գա որպես գիտելիքների փոխանցողի, այլ երեխային աջակցողի, գիտելիքների ձեռքբերման գործընթացում ուղեկցողի դերում: Ուսուցչի կարևորագույն գործառույթը սովորողների ուսուցման, դաստիարակության և զարգացման գործընթացները մանկավարժորեն կառավարելն է՝ հաշվի առնելով նրանց հոգեբանական, տարիքային առանձնահատկություններն ու ընդունակությունները, զարգացման մակարդակը, կրթական կարիքները՝ ստեղծելով համապատասխան մանկավարժական պայմաններ

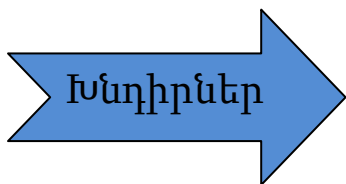
Տարրական դպրոցի ուսուցչի համար կարևոր անձնային որակներն են մարդասիրությունը, բարությունը, մանկավարժական տակտը, համբերատարությունը, պատասխանատվությունը, լավատեսությունը, ապրումակցումն ու հուզական հավասարակշռվածությունը, ընկերասիրությունը, սկզբունքայնությունը և այլն:

Այսպիսով, եթե ընդհանրապես ժամանակակից ուսուցչին ներկայացվող առաջնահերթ պահանջներից է մասնագիտական գիտելիքների և մանկավարժական կարողությունների առկայությունը, ապա տարրական դպրոցի ուսուցչի համար առաջնային են նրա անձնային որակները, երեխաների նկատմամբ սերը, հաղորդակցական և համագործակցային կարողությունները:

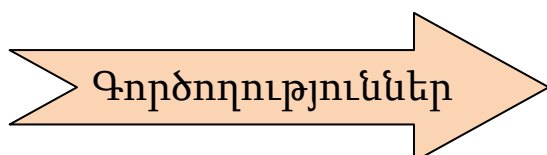
<i>ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐ</i>	<i>ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐ</i>
1. Անհրաժեշտ որակավորում, աշխատանքային փորձ ունեցող և իր աշխատանքին նվիրված մանկավարժ 2. Բարձր պատասխանատվություն, աշակերտակենտրոն մոտեցումներով առաջնորդվելու կարողություն սովորողի հաջողության կարևորում և գնահատում 3. Ներառական կրթության թեմայով վերապատրաստված վարչական աշխատող և դասվար	1. ՏՀՏ գործիքների օգտագործման պասիվություն 2. Տարակարգ ստանալու ցանկության բացակայություն 3. Կամավոր ատեստավորման նկատմամբ խուսափողական վերաբերմունք 4. Նոր ՀՊԶ-ից բխող ծրագրային և մեթոդական փոփոխությունների նկատմամբ տարակուսական վերաբերմունք 5. ԿԱՊԿՈՒ սովորողի համար հոգեբանամանկավարժական աջակցության թիմի բացակայություն

1. Մանկավարժական համակազմի որակական բարելավում

1. Ուսուցիչների ինքնագարգացմանը ուղղված աշխատանքների կազմակերպում
2. Դասավանդման մեթոդների արդիականացում և բարելավում
3. ՏՀՏ գործիքների տիրապետման և կիրառման ցածր մակարդակը բարելավելու աշխատանքներ իրականացնել

1. Ուսուցիչներին ծանոթացնել նոր ՀԴԶ-ին և նրանից բխող ծրագրային և մեթոդական փոփոխություններին
2. Մեմինարների, վեբինարների ակտիվ մասնակցություն, ինքնակրթության և ինքնավերլուծության համար հնարավորությունների ընձեռում
3. Ուրբտի լավագույն մասնագետների հետ փորձի փոխանակման և վերապատրաստման միջոցառումների իրականացում
4. Հերթական և կամավոր ատեստավորումներին ուսուցիչների մասնակցության խթանում: Որակավորման տարակարգ ստանալու գործընթացին աջակցում
5. Ուսուցչին տրամադրել մեթոդական գրականություն, դիդակտիկ պարագաներ, էլեկտրոնային կրթական նյութեր,
6. Ուսուցիչների ՏՀՏ գիտելիքները և կարողությունները խորացնելու նպատակով իրականացնել վերապատրաստումներ
7. Շահագրգռել մանկավարժներին՝ կատարելու հետազոտական աշխատանքներ, ստեղծել պայմաններ մանկավարժների փորձառարական աշխատանքների իրականացման համար

10. ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐ

Միջնակարգ կրթության պետական չափորոշում տարրական դպրոցի համար սահմանվում են սովորողին ներկայացվող ընդհանրական և որակական պահանջներ, որոնց վերջնարդյունքը սովորողի անձի զարգացումն է, մաթեմատիկական, ստեղծագործական մտածողության, գիտական աշխարհայացքի և արժեհամակարգի ձևավորումը:

Տարրական դասարաններում մանկավարժական աշխատանքի ճիշտ կազմակերպմամբ և կրտսեր դպրոցականի անատոմիական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների հաշվառմամբ հնարավոր է ապահովել երեխայի ֆիզիկական ու մտավոր զարգացման ճիշտ ընթացքը:

Կրտսեր դպրոցական տարիքում երեխան արդեն հոգեբանորեն պատրաստ է ուսումնական գործունեության, գրեթե առանց դժվարությունների իրականացվում է

կրտսեր դպրոցականների ճանաչողական գործունեությունը: Ուշագրավ է, որ ուսումնական նյութի ընկալման ընթացքում խորացված, կազմակերպված և նպատակաուղղված վերլուծություն նրանք դեռևս չեն կարողանում իրականացնել, երբեմն նկատելով պատահական մանրամասներ՝ չեն ընկալում էականը: Ուսուցման գործընթացի սկզբնական շրջանում կրտսեր դպրոցականների ընկալման մակարդակը սերտորեն պայմանավորված է նրանց գործողություններով և պրակտիկ գործունեությամբ: Նրանց ընկալմանը բնորոշ է ցայտուն արտահայտված հուզականությունը:

Կրտսեր դպրոցականի ուսումնական դրդապատճառները դեռևս ամբողջովին զիտակցված չեն, իսկ կամքով պայմանավորված գործողությունները՝ թերի, անբավար՝ չնայած այն բանին, որ այդ տարիքում երեխաներն ունենում են որոշակի հաստատակամություն և կարող են իրենց առջև դնել ավելի հեռավոր նպատակներ: Փորձելով հասնել դրանց՝ նրանք հաճախ ստանձնած գործը չեն հասցնում ավարտին, հետամուտ չեն լինում բոլոր դժվարությունները հաղթահարելու խնդրում, իսկ անհաջողության դեպքում կարող են կորցնել հավատը սեփական ուժերի նկատմամբ:

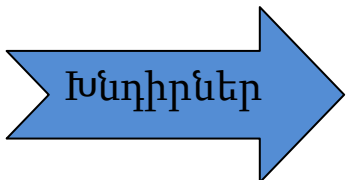
Չպետք է մոռանալ, որ կրտսեր դպրոցականի համար ուսումնառությունը բավականին ծանր ու պատասխանատու գործընթաց է: Եվ այն, որ ուղղակի անհրաժեշտ է սովորել, նրանց համար դեռևս հիմնարար պատճառ չէ. կրտսեր դպրոցականին առաջին հերթին անհրաժեշտ է նախապատրաստել և տրամադրել սովորելու՝ հաշվի առնելով հետևյալ կանոնները.

- ✓ Ձգտել հասկանալ երեխաներին, հաշվի առնել նրանց ցանկությունները:
- ✓ Բարենպաստ պայմաններ ստեղծել նոր ցանկությունների ձևավորման համար:
- ✓ Մշտապես ներկայացնել դրական օրինակներ:
- ✓ Զրուցել այն ամենի մասին, ինչ հետաքրքրում է սովորողներին:
- ✓ Խրախուսել դասարանում ճանաչվելու և ընդունվելու երեխաների ձգտումը:
- ✓ Մատնանշել նրանց բոլոր առավելությունները, ձեռքբերումները:
- ✓ Ստեղծել հաջողության իրավիճակներ:
- ✓ Ուսումնական գործունեությունը դարձնել գրավի
- ✓

<i>Ուժեղ կողմ</i>	<i>Թույլ կողմ</i>
1. Բոլոր սովորողներն ապահովված են դասագրքերով	1. Չձևավորված ուշադրությունը և կամքը
2. Բացի դասագրքերից դպրոցը սովորողներին ապահովում է ընթերցանության, ընդհանուր զարգացման համար գրքերով և ուսումնական նյութերով, դիդակտիկ պարագաներով	2. Անկայուն հետաքրքրություններ
3. Դասերին համակարգչի և պրոյեկտորի կիրառումը ավելի արդյունավետ է դարձնում նյութի ընկալման գործընթացը:	3. դպրոցին նախապատրաստված չլինելը
4. Կրտսեր դպրոցականի կողմից պատասխանատվության մեծ զգացում	4. Երբեմն ծնողի կողմից վերահսկողության ցածր մակարդակ, որը հանգեցնում է երեխային անտարբերության
5. Վստահությունն ու սերը ուսուցչի նկատմամբ	
6. Արտադասարանական միջոցառումներին բոլոր աշակերտների մասնակցությունը	
7. Բացակայությունների ցածր ցուցանիշ	

1. Սովորողների կրթության կառուցվածքի և բովանդակության վերազինում

1. Հանրակրթության պետական չափորոշչին համապատասխան կրթության իրացում
2. Կարողունակությունների ձևավորում
3. Ուսուցման և դաստիարակության գործընթացի իրականացում արդիական մեթոդական և դիդակտիկ նյութերի ապահովմամբ

Գործողություններ

Սովորողի՝

- ♦ մտավոր, հոգեկան և ֆիզիկական կարողությունների զարգացում,
 - ♦ լեզվամտածողության, գրագիտության, տրամաբանության, աշխարհայացքային պատկերացումների հիմքերի ստեղծում,
 - ♦ աշխատանքային տարրական կարողությունների ձևավորում,
 - ♦ բարեկիրթ վարքի և կայուն արժեհամակարգի հիմքերի ձևավորում,
 - ♦ բարոյահոգեբանական, հայրենասիրական, գեղագիտական, էկոլոգիական և ֆիզիկական դաստիարակություն և առողջ ապրելակերպի հիմքերի արմատավորում,
- Կիրառել իրավիճակային խնդիրներ, թեստեր, դերային խաղեր, խաչբառեր, խճանկարներ, ինտերակտիվ ուսուցման մեթոդներ, ստուգատես մրցույթներ և այլ մեթոդներ.
- ♦ միջին դպրոցում կրթությունը շարունակելու համար անհրաժեշտ գիտելիքների և կարողունակությունների մակարդակի և կրթության շարունակականության ապահովումը:

11.ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐ

Որակյալ ուսում և ժամանակակից կրթություն ապահովելու համար առաջնահերթ պայման է կրթական միջավայրի բարելավումը:

«Երեխային տվեք հնարավորություն, և նա ինքը կբացահայտի իր ձիրքերը: Եթե մեզ հաջողվի կրթական միջավայրը դարձնել գրավիչ՝ արդյունքն իրեն սպասել չի տա: Ուսումնական միջավայրը կրթության կարևորագույն բաղադրիչներից մեկն է, որը ենթադրում է ֆիզիկական միջավայրի համապատասխանեցում ժամանակակից կրթության պահանջներին: Ֆիզիկական միջավայրը պետք է լինի գրավիչ, անվտանգ, առողջ, ներառական:

Ուսումնական միջավայրը դասասենյակների և առարկայական կաբինետների, դասագրքերի և այլ գրականության, լաբորատորիաների, լաբորատոր սարքավորումների և ՏՀՏ-ների, բարեկարգ մարզադահլիճի և մարզական

համապատասխան գույքի, խաղա-հրրապարակի և բարեկարգ բակի, դպրոցի ներսում և դպրոցից դուրս առկա հասարակական հարաբերությունների ամբողջությունն է, որը լիարժեք կլինի համապատասխան նյութատեխնիկական բազայի առկայության դեպքում: Սա պայմանավորված է նշված բոլոր կետերի առկայությամբ և փոխկապակցվածությամբ:

<i>ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄ</i>	<i>ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄ</i>
1. Դպրոցն ունի նոր գույքով, հարմարավետ կահավորված դասարան	1. Դպրոցը տնակային կառույց է, հարմարեցված
2. Ուսումնական պարապմունքներն անցկացնելու համար առկան են առարկայական պասատառներ, դիդակտիկ նյութեր	2. Առկա դասասենյակների մակերեսները չեն համապատասխանում սանիտարական նորմերով սահմանված չափանիշներին:
3. Դպրոցն ունի համակարգիչ, պրոյեկտոր	3. ԿԱՊԿՈՒ երեխաների համար անհրաժեշտ հարմարեցումները բացակայում են:
4 . Ձեռք է բերվել տարրական դասարանների սովորողներ համար հետաքրքիր գրականություն	4. Մասնագիտական գրականության սակավությունը:
5. Առաջին բուժօգնություն իրականացնելու համար կան համապատասխան նյութերի առկայություն	5. Մարզագույքի սակավություն, մաշվածություն
6. Դպրոցը ջեռուցվում է տաքացուցիչներով, որը լիարժեք ապահովում է համապատասխան ջերմաստիճան	6. Հոսող ջրի բացակայություն
7. ԿԱՊԿՈՒ սովորողի համար ձեռք են բերվել համապատասխան պարագաներ և գրենական պիտույքներ, զարգացնող խաղեր	7. Բարեկարգ բակի բացակայություն

Նպատակ

1. Ժամանակակից կրթական պահանջներին համապատասխան ֆիզիկական միջավայրի և նյութատեխնիկական բազայի ապահովում

Խնդիրներ

1. Դպրոցական շենքի կառուցում կամ տնակային կառույցի քարապատում, սենյակների ավելացում
2. Հոսող ջրի առկայություն
3. Մարզագույքի ձեռքբերում
4. Նյութատեխնիկական բազայի համալրում
5. Գրադարանի արդիականացում՝ ուսումնաօժանդակ նյութերով, գրքերով համալրում, ծրագրային գեղարվեստական գրականությամբ, մասնագիտական գրականությամբ, դիդակտիկ պարագաներով համալրում
6. Ստեղծել ԿԱՊԿՈՒ աշակերտների համար անհրաժեշտ պայմաններ
7. Դպրոցի սովորողների և ծնողների աջակցությամբ տարածքը կանաչապատել և ապահովել խնամքը
8. Դպրոցամերձ տարածքի բարեկարգման աշխատանքներ կատարել

Գործողություններ

1. Հետևել ուսումնական միջավայրի հարմարեցմանը դպրոցի կրթական պահանջներին՝ համագործակցելով վարչատնտեսական մասի համակարգողի հետ

12. ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ

ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ և ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐ

Կառավարման խորհրդի և խորհրդակցական մարմինների դերը դպրոցի կառավարման մեջ ևս շատ կարևոր է, որովհետև նրանց գործունեության արդյունքում դպրոցի կառավարումը դառնում է ավելի արդյունավետ, տեսանելի և մասնակցային:

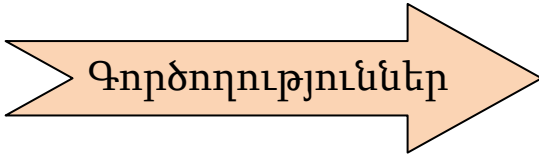
<i>ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄ</i>	<i>ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄ</i>
1. Դպրոցում գործում է կանոնադրության համաձայն ձևավորված կառավարման մարմինը՝ խորհուրդը և խորհրդակցական մարմինները՝ մանկավարժական խորհուրդ, ծնողական խորհուրդ, որոնք կանոնավոր գումարում են նիստեր և կազմակերպում աշխատանքները	1. դպրոցը չունի մեթոդական միավորում, քանի որ ունի մեկ մանկավարժ, որը դասավանդում է քառակուսյալեկտ դասարանում
1. Ծնողխորհուրդը աջակցում է դպրոցում միջոցառումների կազմակերպմանը	2. Չունի հոգաբարձուների խորհուրդ
	3. Մանկավարժական խորհուրդը թվաքանակով քիչ է, վերը նշված պատճառով:

Նպատակ

1. Կառավարման և խորհրդակցական մարմինների դերի բարձրացում

Ինդիկատորներ

1. Կառավարման խորհրդի դերի բարձրացումը դպրոցի հետ համագործակցության արդյունքում
2. Ծնողական խորհրդի համագործակցության բարելավում
3. Մանկխորհրդի լիազորությունների գործնական կիրառում
4. Հոգաբարձուներ խորհրդի ձևավորում

Ընդլայնել դպրոցի խորհրդի լիազորությունները և իրավունքները հետևյալ ուղղություններով 1. Խորհրդի անդամների մասնակցությունը դպրոցի կրթական ծրագրերին, միջոցառումներին, մրցույթներին, ներքին գնահատման աշխատանքներին: 2. Նյութատեխնիկական և բազայի հարստացման ուղղությամբ որոշումների ընդունում: 3. Կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմին, լիազորված մարմին դպրոցի զարգացման վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում: 4. Ապահովել մյուս խորհուրդների հետ	Ծնողական խորհրդին ընդգրկել ուսման կարևորագույն գործառնություններում 1. Ծնողների և մանակավարժական կոլեկտիվի կողմից երեխաների դաստիարակության հարցում միասնական պահանջների ձևավորում: 2. Ծնողների ներգրավվածությունը իրենց երեխաների արտադպրոցական և արտադասարանական աշխատանքներին: 3. Ծնողների մասնակցությունը սովորողների ուսուցման, դաստիարակության գործընթացին, ուսումնականության բազայի հարստացմանը՝ այդ գործում ներգրավելով հովանավորներին 4. Ծնողի և դպրոցի միջև կապերի ամրապնդման համար կազմակերպել հանդիպումներ,	1. Շարունակել մանկավարժական խորհրդի աշխատանքներում կիրառել մասնակցային քննարկումների և որոշումների ընդունման սկզբունքները: 2. Ուշադրության կենտրոնում պահել մանկավարժական խորհրդի ընդունած որոշումները ճիշտ ժամանակին կատարումը: 3. Ուսուցիչների աշխատանքներ ի գնահատման և խրախուսման նոր գործիքների կիրառում: 4. Առաջավոր փորձի հիման վրա դպրոցի աշխատանքներ ի ակտիվացում: 5. Ուսումնական պլանների, ծրագրերի և	1. Անհրաժեշտ է դպրոցում ստեղծել հոգաբարձուներ ի խորհուրդ 2. Այդ խորհրդի կազմում պետք է ընդգրկել անհատ ձեռներեցների, դպրոցի գործունեությամբ շահագրգիռ անձանց 3. Նրանց ներգրավել դպրոցի համար ֆինանսական միջոցների հայթայթմանը, նյութատեխնիկական բազայի համալրմանը Հոգաբարձուների նպատակը պետք է լինի ներդրումներ և նվիրատվություններ ձեռք բերելը: Դրա մեջ պետք է ներգրավել անհատ բարերարների,
--	--	--	--

սերտ համագործակցությո ւն:	սեմինարներ: 5. կազմակերպել համատեղ (ծնող, աշակերտ, ուսուցչական կոլեկտիվ) միջոցառումներ: 6.Ծնողխորհրդի նիստում հանդես գալ առաջարկություններո վ, խթանել հետաքրքիր նախաձեռնություններ ի իրականացմանը: 7. Ծնողների նախաձեռնություններ ը և մասնակցությունը ուսումնադաստիարակ չակա և գործընթացին հրապարակել կայքում,մամուլում: 8.Ծնողխորհրդի կապի ամրապնդում՝ դպրոցի կառավարման խորհրդի և մանակվարժական խորհրդի հետ՝ ապահովելով տեղեկատվության կազմակերպումը և տարածումը: 9.Աջակցությունը ծնողական խորհրդի աշխատանքների կազմակերպմանը՝ հատկապես սովորողների սոցիալ- կենցաղային աշխատանքների համապատասխան բնագավառում	դասագրքերի համալիր ստեղծման գործընթացին ուսուցիչների ակտիվ մասնակցությա ն ապահովում: 6. Սովորողների գիտելիքների ստուգման ու գնահատման համակարգի առավել արդյունավետ աշխատակարգ ի մշակման ու կիրառման ներդրում	կամավորների:
--	---	---	---------------------

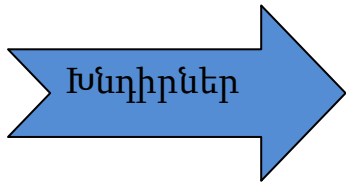
13. ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Համագործակցությունը տարբեր կառույցների և կազմակերպությունների հետ կստեղծի հնարավորություն բազմաթիվ ծրագրերի մասնակցության և իրականացման, աշակերտների զարգացման և ակտիվ գործունեության, դպրոցի խնդիրների մասնակի լուծման, նյութատեխնիկական բազայի հարստացման, տարբեր ծրագրերի մասնակցության և դպրոցի ակտիվ ու նպատակային գործունեության:

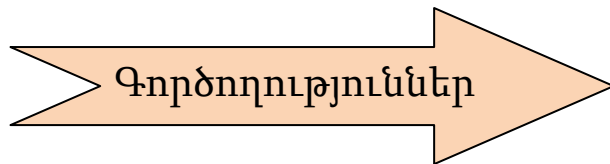
ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐ	ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐ
1. Դասավանդման ընթացքում առարկայական և չափորոշիչային պահանջներից ելնելով աշակերտների միջև ձևավորվում են փոխհամագործակցության կապեր: 2. Դպրոցը համագործակցում է ԿԶՆԱԿ-ի, ԿՏԱԿ-ի, ԳԹԿ-ի , ՏՄԱԿ-ի հետ 3. Դպրոց-ընտանիք համագործակցությունը բավական ակտիվ է 4. Դպրոցն ակտիվ համագործակցում է թանգարանների, մշակութային կենտրոնների հետ 5. Մեծ է համագործակցությունը ՏՄԻՔՐ Հայաստան՝ բարեգործական հիմնադրամի հետ	1. Չի համագործակցում համայնքային կրթական այլ հաստատությունների հետ: 2. Համայնքի հետ համագործակցությունը բավարար չէ:

Նպատակ

1. Դպրոց-ծնող-համայնք կապերի ամրապնդում:
2. Դպրոցի զարգացման գործում ծնողների և համայնքի ակտիվ մասնակցություն:
3. Սովորողների սոցիալականացման ապահովում:

1. Համագործակցել տարածքային կառավարման մարմինների և հասարակական կազմակերպությունների հետ:
2. Զարգացնել սովորողների հասարակական կյանքին ինտեգրվելու, հասարակական ակտիվություն դրսևորելու հմտությունները:
3. Համագործակցել կրթական հաստատությունների, հանրակրթական դպրոցների հետ:

1.Դպրոցի միջոցառումներին հրավիրել մարզային իշխանության անդամներին ,այդ թվում հասարակական կազմակերպությունների ղեկավարներին: 2.Փոխադարձաբար ակտիվ մասնակցություն ունենալ մարզային և հասարակական կազմակերպությունների միջոցառումներին: 3.Կազմակերպել և անցկացնել հանդիպում -ցերեկույթների մարզի, համայնքի նշանավոր մարդկանց ավեստագետների, արհեստագործվարպետների, մշակույթի գործիչների,գործարարների հետ: 4.Կազմակերպել այցելություններ արվեստագետների արվեստանոցներ, ցուցահանդեսներ: 5.Կազմակերպելայցելություններ մշակութային կենտրոններ: 6.Մշտապես հետևել մարզի նորություններին	1.Ծանոթանալ մարզում առանձին դպրոցների արտադասարանական գործունեությանը, կազմակերպել համագործակցություն առավել ակտիվ դպրոցների հետ. 1.Աշխատանքային դաստիարակության նպատակով համագործակցել համայնքի հետ՝ կազմակերպել շաբաթօրյակներ, ծառատունկներ 2.Ազգային և համաշխարհային մշակութային արժեքներին հաղորդակից դարձնելու նպատակով: 2.1Համագործակցել մարզում, համայնքում գործող արվեստի դպրոցների,գրադարանների հետ: 2.2 Կազմակերպել էքսկուրսիաներՀայաստանի պատմամշակութային վայրեր, այցելություններ թանգարաններ, ցուցասրահներ, թատրոններ:
---	---

14.ՆԵՐԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՎԵՐԱՀՄԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Ներդպրոցական վերահսկողությունը դպրոցի ուսումնադաստիարակչական գործընթացի համակարգված

վերլուծությունն է, որը հնարավորություն է տալիս գործընթացը տեսնել թափանցիկ և ճշգրիտ, անհրաժեշտության դեպքում կատարել թերությունների և անճշտությունների արագ շտկում:

<i>ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄ</i>	<i>ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄ</i>
1.Յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա սկզբին մանկավարժական խորհրդի նիստում քննարկվում և կառավարման խորհրդի հաստատմանն է ներկայացվում հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները, այդ թվում հաստատության աշխատողների և սովորողների վարքագծի կանոնները: 2.Վարչական և մանկավարժական աշխատողները ունեն, կիսամյակային (տարեկան)աշխատանքային պլան և յուրաքանչյուր կիսամյակի վերջում ներկայացնում են հաշվետվություններ 3.Ուսուցիչն ունի առարկայական թեմատիկ պլաններ, դասի է ներկայանում օրվա դասի պլանով 4.Մշտապես վերահսկվում է դասվարի ուսումնական և դաստիարակչական աշխատանքները: 5.Տնօրենության կողմից տրվում են գրավոր աշխատանքներ՝ գիտելիքների ստուգման նպատակով: Տնօրինության նախաձեռնությամբ դպրոցում անց են կացվում ստուգարքներ, տարաբնույթ միջոցառումներ, որոնք աշխուժություն են հաղորդում ուսումնական գործընթացին, սովորողներին մղում ինքնազարգացմանը: 6.Պարտադիր ստուգվող առարկաներն են մայրենին և մաթեմատիկան, իսկ մնացած առարկաներն ըստ հաստատված ժամանակացույցի:	1. Տնօրենության կողմից տրված գրավոր աշխատանքների արդյունքում ցածր առաջադիմություն:

7. Մշտապես անցակացվում են ընթերցանության որակի ստուգումներ:	
---	--

Նպատակ

1. Ունենալ դպրոցում ուսումնադաստիարակչական վիճակի մասին ամբողջական և համակողմանի տեղեկատվություն

Ինդիկատորներ

1. Դպրոցի բոլոր պլանների կատարման մշտական վերահսկողություն
2. Ուսուցչի աշխատանքի վերահսկում
3. Սովորողների կողմից գիտելիքի յուրացման գործընթացի վերահսկողություն

Գործողություններ

1. Վերահսկել հաճախումների հաշվառման, մատենավարության աշխատանքները ա/վերահսկել բոլոր տեսակի պլանների պատշաճ և ժամանակին կատարումը՝ դասվարի տարեկան աշխատանքային պլանը,
բ/հաստատել ու վերահսկել հերթապահության կարգը
2. Ծանոթանալ ուսուցչի մասնագիտական պարտականությունները նկարագրող փաստաթղթերին, ուսումնական ծրագրերին ա/դասավանդվող առարկայի արդյունքների մշտական վերահսկում
բ/ուսուցիչների փորձի ուսումնասիրություն
գ/ առարկայական ծրագրերի կատարողականների պարբերական ստուգում
դ/կատարել ուսուցիչների աշխատանքի մշտադիտարկում
3. Առանձին առարկաներից ձեռք բերված գիտելիքների արդյունքները ամփոփելու նպատակով անցկացնել ստուգաթղթեր ա/ուսումնասիրել աշակերտների ընդգրկվածությունը ուսումնական գործընթացում
բ/ուսումնասիրել հոգեբանական մթնոլորտը դասարաններում
գ/ուսումնասիրել աշակերտների և ուսուցիչների համագործակցությունը
դ/ուսումնասիրել ուսման նկատմամբ վերաբերմունքը

ե/ վերահսկողության արդյունքում հայտնաբերված խնդիրների լուծման համար ձեռնարկել համապատասխան միջոցառումներ

15. ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐ ԵՎ ՆՈՐԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Նպատակ

1. Կրթության որակի բարելավում, դասավանդման մոտեցումների արդիականացում, հեռավար ուսուցման գործիքակազմի և ռեսուրսների արդիականացում

Խնդիրներ

1. Նորագույն տեխնոլոգիաների և մեթոդների շարունակական ներդրում դասապրոցեսում, ուսուցիչների մասնագիտական որակների շարունակական բարելավում և արդիականացում
2. մեդիագրագիտության կարևորում ու զարգացում

Գործողություններ

1. Համակարգչային տեխնիկայի համալրում, ժամանակակից գրականության ձեռքբերում
2. Հեռավար դասավանդման հմտությունների զարգացում /ուսուցիչների ինքնակրթություն, սեմինարներ, վեբինարներ
3. Էլեկտրոնային կրթական ռեսուրսների ձեռքբերում և կիրառում
4. Նոր սերնդի համակարգչային տեխնիկայի ձեռքբերում
5. Մեդիագրագիտության վերաբերյալ քննարկումներ, վերապատրաստումների և վեբինարներին ակտիվ մասնակցություն

Նշված բոլոր խնդիրներն ունեն լուծման կարիք, համապատասխան գործողությունների միջոցով, ինչը հնարավոր եմ համարում առաջիկա հինգ տարիների ընթացքում.

1. Ակտիվ համագործակցելով մարզային և քաղաքային իշխանությունների հետ:
2. Համագործակցելով տարբեր ՀԿ-ների հետ և մասնակցություն տարբեր ծրագրերի:
3. Ակտիվ համագործակցելով ծնողական համայնքի հետ, հնարավորության դեպքում կամավորության սկզբունքով օգտագործելով ծնողների ֆիզիկական ներուժը բարեկարգման աշխատանքներին:
4. Խնդիրները փորձել ինչ-որ չափով լուծել նաև տնտեսումների և բյուջեյի ճիշտ պլանավորման հաշվին:
5. Հնարավորության սահմաններում փնտրել և գտնել հովանավորներ :

16. ԴՊՐՈՑԻ ՏՆՕՐԵՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

Հանրակրթություն իրականացնելիս դպրոցի տնօրենը անվերապահորեն պետք է դրևորի հետևյալ հատկանիշները և սկզբունքները՝

- ✓ Իրավիճակային գործունեության ճկունություն,
- ✓ Պատասխանատվության բարձր զգացում և հետևողականություն
- ✓ Արդարամտություն
- ✓ Համագործակցության պատրաստակամություն
- ✓ Ստեղծագործական մտածողություն
- ✓ անձնակազմի յուրաքանչյուր անդամի կարևորության ընդգծում

17. ԴՊՐՈՑԻ ՏՆՕՐԵՆԻ ԿԱՂԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Դպրոցի տնօրենի վարած կադրային ճիշտ քաղաքականությունը առանցքային դերակատարություն է ունենում անձնակազմի կառավարման գործում: Դպրոց մտնող յուրաքանչյուր ուսուցիչ և մանկավարժական աշխատող պետք է լինի պարտաճանաչ, օրինակելի, կարգապահ: Իհարկե անհրաժեշտ է հստակ գիտակցել, որ անձնակազմի կառավարման գործընթացների արդյունավետությունը բացառապես պայմանավորված չէ դպրոցի տնօրենի վարած քաղաքականությամբ: Այնուհանդերձ, տնօրենի կողմից անհրաժեշտ է հետևողական քայլեր ձեռնարկել անձնակազմի կառավարման գործընթացները առավել բարելավելու ուղղությամբ, ինչը ենթադրում է հետևյալ միջոցառումների իրականացում՝

1. Անձնակազմի գործունեության խրախուսում /պաշտոնական աճ, մասնագիտական վերապատրաստումներ, տարակարգի ստացում, կամավորատեստավորում, մասնագիտական և կազմակերպական խրախուսում
2. Ոլորտի լավագույն մասնագետների հետ փորձի փոխանակման և վերապատրաստան միջոցառումների իրականացում:
3. Մանկավարժական անձնակազմի պարբերաբար վերապատրաստում
4. Կադրերի համալրում՝ ելնելով անձնակազմի երիտասարդացման օբյեկտիվ անհրաժեշտությունից:
5. Սահմանված կարգով մանկավարժական անձնակազմի ատեստավորում:
6. Մանկավարժների աշխատանքի որակի գնահատման ուսումնասիրությունների իրականացում՝ տարեկան կտրվածքով:

Վերը նշված բոլոր կետերը փոխկապակցված են և լրացնում են միմյանց և որևէ ուղղությամբ միջոցառումների բացակայությունը կարող է վնասել՝ շղթայաբար կապակցված այս միջոցառումների արդյունավետությանը:

18. ԴՊՐՈՑԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

Աշակերտների առողջության պահպանում

Դպրոցական ոչ մի տարիքում ուսումնական գործունեությունն այնպես սերտ կապի մեջ չի գտնվում առողջության վիճակի և ֆիզիկական զարգացման հետ, ինչպես կրտսեր տարիքում:

Տարրական դասարաններում մանկավարժական աշխատանքի ճիշտ կազմակերպմամբ և կրտսեր դպրոցականի անատոմիական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների հաշվառմամբ հնարավոր է ապահովել երեխայի ֆիզիկական ու մտավոր զարգացման ճիշտ ընթացքը: 6-10 տարեկանում երեխայի զարգացումն ընթանում է համեմատաբար համաչափ /հասակը, քաշը, դիմացկունությունը, գլխի չափը, թոքերի կենսական տարողությունը և այլն/: Նախադպրոցական տարիքի համեմատ այս փուլում դանդաղում է հասակի աճը և ավելանում է քաշը, ոսկրային համակարգը դեռևս գտնվում է ձևավորման փուլում: Ողնաշարի, կրծքավանդակի, կոնքի, վերջույթների ոսկրացումն այս տարիքում դեռևս ավարտված չէ. ոսկրային համակարգում շատ կրճիկային հյուսվածքներ կան: Այս հանգամանքը հաշվի առնելով՝ անհրաժեշտ է մշտապես հոգալ աշակերտի մարմնի ճիշտ դիրքի, կեցվածքի, լայնվածքի ուղղությամբ: Այս տարիքում ակտիվորեն զարգանում է երեխայի մկանային համակարգը, հատկապես՝ ձեռքերի մանր մկանները, մաստերի ֆալանգները, մատները ձեռք են բերում ճկունություն, որն իր հերթին նպաստում է գրավոր աշխատանքների կատարման գործընթացի արդյունավետությանը: Կրտսեր դպրոցական տարիքում շարունակում են զարգանալ երեխայի Նյարդային համակարգը, գլխուղեղի կիսագնդերի գործառույթները: Տեղի է ունենում ուղեղի կենտրոնների գործառույթների կատարելագործում, աստիճանաբար փոփոխվում է գրգռման և արգելակման գործընթացների փոխադարձ պայմանավորվածությունը: Գլխուղեղի արգելակման գործընթացն ավելի է ուժեղանում, սակայն առաջվա նման գերիշխում է գրգռման գործընթացը՝ կրտսեր դպրոցականին դարձնելով չափազանց դյուրագրգիռ:

**Աշակերտների առողջության պատշաճ պահպանումը
ապահովելու ուղղությամբ նախատեսվում է**

1. Մշտապես հատուկ ուշադրության կենտրոնում պահել կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների մարմնակրթության և ֆիզիկական դաստիարակության խնդիրները:
2. Մանկական հիվանդությունների կանխարգելման նպատակով համագործակցել համայնքային բժշկական հաստատության հետ:
3. Բացառել անորակ սննդի մուտքը դպրոց:
4. Դասվարի հետ պարբերաբար քննարկել դասարանական և տնային աշխատանքներին հատկացված ժամաքանակի ռացիոնալ չափերի ապահովումը
5. Միշտ ուշադրության կենտրոնում պահել կյանքի դժվարին իրավիճակներում հայտնված սովորողներին, կտրուկ վարքային փոփոխության ենթարկված երեխաներին
6. Դասվարի հետ հաճախակի կազմակերպել կանխարգելիչ միջոցառումներ՝ ուղղված դժբախտ պատահարներից պաշտպանվելու երեխանների կարողությունների ձևավորմանը
7. Ապահովել ՀՀ օրենքի պահանջը՝ պարտադիր պրոֆիլակտիկ զննության անցկացման մասին

19. ԴՊՐՈՅԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒՄ

Ըստ հանրակրթական պետական կրթակարգի՝ տարրական դպրոցի հիմնական նպատակը սովորողի մտավոր, հոգևոր և ֆիզիկական կարողությունների, լեզվամտածողության, գրագիտության, տրամաբանության հիմքերի և աշխատանքային նախնական հմտությունների ձևավորումն է: Ընդհանուր ձևակերպմամբ՝ տարրական դպրոցի գերխնդիրը ոչ թե սովորողներին գիտելիքներով զինելն է, այլ անձի կարողությունների ու հմտությունների որոշակի համակարգի և վարքագծային նորմերի ձևավորումը: Դա նշանակում է՝ սովորողների կողմից առանձին առարկաներից անգամ բավականաչափ հարուստ գիտելիքների յուրացումը դեռևս չի կարող ապահովել զարգացման և դաստիարակության գործընթացի լիարժեք կայացումը:

Դաստիարակությունը հանրակրթության կարևոր բաղադրիչներից է այն երեխայի ընկալումն է շրջապատող իրականության հանդեմ, նրա հարաբերություններն է իր և շրջապատող մարդկանց հետ: Ուսուցման ու դաստիարակության գործընթացը

կիրականացվի լիարժեք, եթե հաշվի առնվեն սովորողների զարգացման տարիքային առանձնահատկությունները:

Կրտսեր դպրոցի դաստիարակչական գործունեության գլխավոր խնդիրներից է աշակերտների և նրանց շրջապատող մարդկանց (ընկերներ, ծնողներ, ուսուցիչներ, բարեկամներ և այլք), շրջակա միջավայրի (բուսական և կենդանական աշխարհ), ինչպես նաև հոգևոր արժեքների միջև շփման մշակույթի ձևավորումը: Վերոհիշյալ խնդիրների լուծման միջոցներն են ծնողական ժողովները, հանդիպումները, իրադրային և շարժական խաղերը, թատերականացված բեմականացումները, զրույցները, քննարկումները, մրցույթները, կրտսեր դպրոցականների աշխատանքների ցուցահանդեսները, էքսկուրսիաները և այլն:

Պետք է նկատի ունենալ նաև այն, որ տարրական դասարաններում են ձևավորվում սովորողների այնպիսի որակներ, ինչպիսիք են համագործակցելը, աշխատասիրությունը, ինքնուրույնությունը, հաղորդակցումը, հետաքրքրասիրությունը, կազմակերպվածությունը, ազնվությունը և այլն:

Ակնկալվում է, որ նշված միջոցառումները կնպաստեն ոչ միայն նրանց հաղորդակցման մշակույթի ձևավորմանը, այլև ինքնաճանաչման, ինքնաարտահայտման և ինքնագնահատման հմտությունների, ինքնուրույնության մշակմանը:

Դաստիարակչական համակարգի նպատակն է՝

1.Սովորողի մեջ ձևավորել հայրենասիրություն, մարդասիրություն, հարգալից վերաբերմունք հայոց լեզվի, մշակույթի և ազգային ավանդույթների նկատմամբ՝ դարձնելով նրան այդ արժեքների կայուն կրողը, պահպանողը և փոխանցողը:

2.Ձևավորել հարգանք ազգայինի և համամարդկայինի նկատմամբ:

3.Յուրաքանչյուր անհատի մոտ ստեղծել ինքնակատարելագործման ներքին պահանջ:

Դաստիարակչական համակարգի կատարելագործմանն ուղղված աշխատանքները կլինեն արդյունավետ, եթե ծնողները հավասարապես համագործակցեն ուսուցիչների հետ և ստանձնեն պատասխանատվություն իրենց երեխաների դաստիարակության խնդիրը լուծելու գործում:

Դպրոցում դաստիարակչական համակարգի կատարելագործման նպատակով անհրաժեշտ է՝

1. Ծնողի և դպրոցի միջև կապերի ամրապնդում:
2. Ամրապնդել ծնողական և աշակերտական խորհուրդների կապը դպրոցի կառավարման խորհրդի և մանկավարժական խորհրդի հետ՝ ապահովելով տեղեկատվության կազմակերպումն ու տարածումը:
3. Մշտապես մոնիթորինգի ենթարկել, վերլուծել դպրոցի դաստիարակչական միջավայրը և բացահայտել առկա խնդիրներն ու բացթողումները, ձեռնարկել անհրաժեշտ միջոցառումներ:
4. Անհրաժեշտ է համագործակցել հոգեբանամանկավարժական վերապատրաստում իրականացնող մարմինների հետ, որի գործունեության արդյունքում կբարելավվեն և կամրապնդվեն մանկավարժ-ԿԱՊԿՈՒ աշակերտ, աշակերտ-ԿԱՊԿՈՒ աշակերտ փոխհարաբերությունները, ինչպես նաև հատուկ մանկավարժական միջոցառումներ կազմակերպել դժվար դաստիարակվող երեխաների հետ:
5. Բոլոր աշխատանքները պետք է նպատակաուղղված լինեն սովորողի մոտ արժեհամակարգի ձևավորմանը, որի արդյունքում նա կլինի ազգային արժեքների կրողը, պահպանողը և փոխանցող:
6. Դասղեկական ժամերի և արտադասարանական միջոցառումների միջոցով իրականացնել մարդասիրական, բարոյական, հայրենասիրական, գեղագիտական, աշխատանքային, բնապահպանական և այլ դաստիարակչական ծրագրեր:

Հայրենասիրական դաստիարակություն

Հայրենասիրությունը դառնում է բնավորության մասնիկ, երբ ընտանիքում, դպրոցում այն բարձր հիմքերի վրա է դրված: Հզոր, ուժեղ, ամուր պետություն ունենալու համար անչափ կարևոր է վաղվա քաղաքացիներին հայրենասիրական ոգով կրթելն ու դաստիարակելը:

Պետության և նրա բաղկացուցիչների նկատմամբ դպրոցում հարգանքի ու ակնածանքի արմատավորումը, քաղաքացիական վարքի մշակույթի ձևավորումը, հասարակական, պետական շահերի գերակայության հաստատումը անձնական շահի նկատմամբ: Ցանկացած սովորող դպրոցից պետք է դուրս գա իբրև քաղաքացի,

ով գիտակցում է իր տեղն ու դերը պետության կայացման գործում, իսկ այդ գիտակցմանը մարդը հասնում է , երբ ծանոթանում է իր պատմությանը, գրականությանը, մշակույթին: Դառնում է դրա կրողը և հստակ գիտի ազգային արժեքների նպատակային պահպանման և տարածման անհրաժեշտության մասին:

Սկսած տարրական դասարաններից՝ երեխան պիտի ծանոթ լինի ՀՀ դրոշին, զինանշանին, պետք է անգիր իմանա օրհներգը: Պետք է իմանա մեր երկրի պետականության կայացման գործում եկեղեցու և բանակի կարևորության մասին, պետք է տիրապետի հայոց լեզվին, իսկ արդեն դպրոցի ավագ օղակում աշխատի խոսել գրական հայերենով: Դպրոցը պետք է ձևավորի քաղաքացի, ով հարգանք և ակնածանք կդրսևորի սեփական ազգի, պետության նկատմամբ և կկարողանա հասարակական, պետական շահը գերադասել անձնական շահից: Ռազմահայրենասիրական դաստիարակության ուղղությամբ կազմակերպել հանդիպումներ հերոսների հետ, կազմակերպել հայրենասիրական ֆիլմերի դիտումներ:

Զարգացման ծրագրի այս հատվածում արտացոլված միջոցառումները նպատակաուղղված են՝

- ✓ սովորողների մոտ արմատավորել ազգային ավանդույթների և հաղթանակների նկատմամբ հարգանքը և հպարտության զգացումը,
- ✓ կրտսեր դպրոցականի անձի ամբողջական ձևավորմանը՝ հաշվի առնելով նրա համակողմանի և ներդաշնակ զարգացման նպատակը
- ✓ կրտսեր դպրոցականներին հաղորդակից դարձնել հասարակական, հոգևորբարոյական, ազգային և համամարդկային արժեքներին, գիտությանը, արվեստին, մշակույթին
- ✓ ձևավորել կրտսեր դպրոցականների արժեքային կողմնորոշումները
- ✓ զարգացնել ինքնահարգանքի, սեփական բարձրարժեքության գիտակցումը, դաստիարակել բարյացակամ վերաբերմունք շրջապատի մարդկանց /թե մեծերի, թե տարեկիցների/նկատմամբ, մշակել մարդկանց հետ վստահելի հարաբերություններ ստեղծելու, երկխոսություն ու հաղորդակցում վարելու կարողություններ
- ✓ պահպանելու և տարածելու ՀՀ պետական խորհրդանիշերի (զինանշան, դրոշ, օրհներգ) բովանդակությունն ու նշանակությունը՝ սկսելով այս գործընթացը

տարրական դպրոցից. դպրոցի յուրաքանչյուր աշակերտ պետք է իմանա օրհներգը,

- ✓ բարձրացնելու աշակերտների՝ ազգային շահերի պաշտպանության ձևավորմանը նպաստակաուղղված ռազմահայրենասիրական դաստիարակությունը՝ միաժամանակ սերմանելով հանդուրժողական և հարգալից վերաբերմունք այլ ազգերի և կրոնների նկատմամբ,
- ✓ նպաստելու հայի ինքնության ամրապնդմանը նպաստող գործողությունների իրականացմանը ,
- ✓ յուրաքանչյուր սովորողի մոտ արմատավորելու սեփական ազգի պատմության ու պետության կայացման գործում իր մասնակցության կարևորությունն ու դրա իրական հնարավորությունը.
- ✓ նպաստելու դպրոցում հայրենասիրական դաստիարակության համակարգի կայացմանը, դրա արդյունավետ գործունեության մշտական կատարելագործմանը:

20. ԸՆՏԱՆԻՔ-ԴՊՐՈՑ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄԸ

Երեխաների դաստիարակության գործում ընտանիքի՝ որպես անձի սոցիալականացման առաջնային օղակի ունեցած կարևոր դերն անժխտելի է:

Տարրական դպրոցում ուսումնասիրաստիարակչական աշխատանքի ճիշտ դրվածքի համար անպայման պետք է իմանալ, թե ինչպես է դաստիարակվում երեխան ընտանիքում, ինչպիսի գործնական հմտություններով է առաջին անգամ մտել դպրոցական միջավայր, որոնք են երեխային շրջապատող մարդկանց դաստիարակչական ներգործությունների թույլ և ուժեղ կողմերը, համաձայնեցվում է արդյոք ընտանեկան դաստիարակությունը դպրոցում իրականացվող դաստիարակության սկզբունքների ու մեթոդների հետ, ինչպես է ծնողների միջոցով իրականացվում դպրոցի ազդեցությունը երեխաների վրա:

Դպրոցի և ընտանիքի ընդհանուր ջանքերն այն դեպքում ցանկալի արդյունքների կհասնեն, երբ ընտանիքն իմանա, ինչ է անում դպրոցը, իսկ դպրոցն էլ, թե ինչ պայմաններում և ինչպես են դաստիարակվում երեխաներն ընտանիքում: Ծնողների հետ այդպիսի շփումների բացակայության դեպքում ուսուցիչները հաճախ դժվարանում են աշակերտների հետ իրենց աշխատանքում, չեն կարողանում նրանց նկատմամբ գտնել ճիշտ մոտեցում, թույլ են տալիս սխալներ:

Ընտանիք-դպրոց համագործակցության բարելավումը նպատակ ունի՝

1. Ուսուցման ցանկալի արդյունքների համար բարձրացնել սովորողների ծնողների պատասխանատվությունը:

2. Բարձրացնել ընտանիք-դպրոց փոխադարձ վստահության մակարդակը:

Այդ նպատակով անհրաժեշտ է

- ✓ Ավելի արդյունավետ դարձնել ընտանիք-դպրոց համագործակցությունը
- ✓ Բարձրացնել փոխադարձ վստահության մակարդակը
- ✓ Ծնողներին ակտիվորեն ներգրավել դպրոցի գործունեության մեջ
- ✓ Դասղեկների միջոցով տեղեկանալ սովորողների ընտանիքների առաձնակի դժվար պայմաններից, միայն հաշմանդամ կամ գործազուրկ ծնողի խնամքի տակ ապրող երեխաների մասին
- ✓ Պարբերաբար հրավիրել ծնողական ժողովներ և հանդիպումներ դպրոցի անձնակազմի հետ
- ✓ Խրախուսել դպրոցի կյանքին ակտիվ մասնակցություն ցուցաբերած ծնողներին

Ընտանիք-դպրոց համագործակցության բարելավման համար անհրաժեշտ է

1. Պարբերաբար տունայցերի միջոցով ծանոթանալ և տեղեկություններ հավաքել ընտանիքի փաստացի վիճակի մասին
2. Կազմակերպել անհատական զրույցներ և խորհրդատվություններ ծնողների համար,
3. Ամրապնդել ծնողական խորհրդի կապը մանկավարժական և կառավարման խորհուրդների հետ

21. ԱՇԽԱՏԱՆՔ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱԶՄԻ ՀԵՏ

Մանկավարժի մասնագիտական պատրաստականության և հմտությունների մակարդակով է պայմանավորված աճող սերնդի կրթվածության ցուցանիշը, արժեհամակարգը: Ուսուցման գործընթացի արդյունավետությունը պայմանավորված է այդ գործընթացի պլանավորման, կազմակերպման, գիտելիքների փոխանցման հարցերում ուսուցչի կարողունակությամբ:

Անընդհատ փոփոխվող ժամանակակից դպրոցն զգում է կոմպետենտ, մրցունակ այնպիսի մանկավարժների կարիք, ովքեր ունակ են ստեղծագործաբար լուծել մասնագիտական խնդիրները, ինքնուրույն հայթայթել գիտելիքներ, կիրառել դրանք և ձևավորված մանկավարժական կարողություններով պատրաստ կլինեն մասնագիտական շարունակական կատարելագործման: Այդ իսկ պատճառով անհրաժեշտ է ստեղծել այնպիսի միջավայր և հարաբերությունների մակարդակ, որտեղ մանկավարժն իրեն կզգա արժևորված և գնահատված, և այդ գիտակցումը մանկավարժին կմղի անձնային և մասնագիտական շարունակական աճի:

Մանկավարժական համակազմի հետ աշխատանքի նպատակն է՝

1. Դպրոցում ապահովել յուրաքանչյուր մանկավարժի համար հարմարավետ ստեղծագործական միջավայր
2. Խրախուսել մանկավարժներին՝ սեփական գիտակրթական նյութերը ներկայացնելու, հետազոտական աշխատանքներ կատարելու համար՝ ապահովելով նրանց մասնագիտական աճը
3. Տարածել առաջավոր մանկավարժական փորձը դասալսումների վերլուծության, մանկավարժական գիտաժողովների, կոնֆերանսների, միջոցառումների միջոցով :

Մանկավարժական համակազմի հետ աշխատանքի կատարելագործման նպատակով անհրաժեշտ է՝

1. ուսուցիչների հետ աշխատանքում առավել շեշտադրել դասավանդման նոր մեթոդների կիրառումը
2. կրթվելու և ինքնակրթվելու ցանկության առկայություն
3. շարունակաբար իրականացնել ուսուցիչների միջև համագործակցության մթնոլորտի կատարելագործմանը նպաստող գործողություններ
4. անընդհատ մոնիթորինգի ենթարկել դպրոցի տնօրենի կողմից դպրոցի մանկավարժների հետ տարվող անհատական աշխատանքների որակն ու սահմանված սկզբունքների համապատասխանությունը

5.մշտապես մոնիթորինգի ենթարկել, վերլուծել և գնահատել օբյեկտիվորեն զարգացման ծրագրում նշված նպատակների իրագործմանն ուղղված աշխատանքները

6.փորձի փոխանակում պարբերաբար անցկացվող դասալսումների միջոցով

7.ցանկացած վերապատրաստումից, սեմինարից, կոնֆերանսից, դասընթացից հետո, դրան մասնակցած ուսուցիչը, անպայման մանկավարժական աշխատակազմին պետք է ներկայացնի իր իմացածը սեմինար քննարկումի միջոցով

8.մանկավարժների համար դպրոցում ստեղծել տեղեկատվության մի համակարգ, որը հնարավորություն կտա մշտապես համալրել գիտելիքները հետևյալ ուղղություններով՝

ա/դպրոցի և կրթության նկատմամբ նոր պահանջներ բ/հոգեբանություն և մանկավարժություն

գ/ժամանակակից մանկավարժական նվաճումներ

դ/առաջավոր մանկավարժական փորձ

**22. ԴՊՐՈՑԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ
ՈՒՂԻՆԵՐԸ, ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆԵՐՆ ՈՒ ԿԱՏԱՐՄԱՆ
ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ**

Առկա հիմնախնդիրներ	Հիմնախնդիրների լուծման գործողություններ	Պատասխանատու ներ	Կատարման ժամանակա ցույց
1.Դպրոցի շենքային պայմանների ստեղծում կամ տնակային կառույցի քարապատում	Դիմել պետության աջակցությանը, գտնել հովանավորներ	Տնօրենություն Վարչատնտեսական համակարգող	2023-2028
2.Մարզագույքի ձեռքբերում, սպորտի նկատմամբ	Ֆինանսական միջոցների արդյունավետ օգտագործման միջոցով,	Տնօրենություն Վարչատնտեսական համակարգող	2023-2024

հետաքրքրության աճ	ստեղծված տնտեսումներով ձեռք բերել մարզագույք		
3.Նյութատեխնիկական բազայի հարստացում	Դպրոցի գույքի, կահավորանքի նորացում, համալրում	Տնօրենություն վարչատնտեսական համակարգող	2023-2027
4. ԿԱՊԿՈՒ աշակերտների համար ուսուցման և ուսմնառության գործընթացի մատչելիության , ներառականության և արդյունավետության ապահովում	Հարմարեցումների ապահովում	Տնօրենություն	2023-2028
5.Գեղարվեստական, մեթոդական գրականության ավելացում, դիդակտիկ նյութերի, պարագաների ձեռքբերում	Գրադարանային ֆոնդի համալրում, մատչելիության ապահովում		2023-2025
6.Մանկավարժական համակազմի գործունեության բարելավում և կատարելագործում	Ուսուցչի շարունակական վերապատրաստում, պարտադիր և կամավոր ատեստավորման նախապատրաստում	Տնօրենություն	2023-2028
7.Հոգաբարձուների խորհրդի բացակայություն	Հոգաբարձուների խորհրդի ստեղծում		2024-2025
8.Դպրոցի մերձակա տարածքի բարեկարգում, կանաչապատում	Համայնքի և ծնողների ներգրավում բարեկարգման աշխատանքներին	Տնօրեն	2023-2028

23. ԴՊՐՈՑԻ ԶԱՐԳԱԶՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ռիսկերը ցանկացած նպատակադրման իրականացումը խոչընդոտող հնարավոր անցանկալի գործոններն են: Ինչպես առօրյա կյանքում, այնպես էլ դպրոցում, ընդհանրապես փոփոխություններին ուղղված ցանկացած գործողություններ (միջոցառումներ) կապված են ռիսկերի հետ: Այն ռիսկերը, որոնք իրականություն են դառնում, կարող են հանգեցնել դպրոցի զարգացման որևէ ուղղությամբ պլանավորված մտադրությունների տապալման ը: Առանձնահատուկ ուշադրություն պետք է դարձնել ռիսկային գործոնները չեզոքացնելու վրա՝ նպատակ ունենալով ծրագրված գործողությունների լիարժեք կատարում:

Ռիսկեր	Ռիսկերի ազդեցության նվազեցմանն ուղղված գործողություններ
1. Համայնքից դեպի քաղաք հաստատվելու մեծ ձգտում, աշակերտների թվի նվազում	1. Ծնողների, համայնքի բնակիչների շրջանում գյուղի դերի կարևորության ներկայացում, ինքնագիտակցության բարձրացում
2. Նորամուծությունների մերժում 3. Մշակութային կարծրատիպեր	2. Մանկավարժներին ընդգրկել տարբեր վերապատրաստումների՝ մասնագիտական պատրաստվածության մակարդակը բարձրացնելու նպատակով: 3. Պահպանելով հինը՝ ներմուծել նորը՝ կոտրելով կարծրատիպերը

4. Ծնող-աշակերտ-ուսուցիչ համագործակցության պասիվություն: 5. Մոտիվացիայի ցածր մակարդակ	4. Մեմինարների, քննարկումների, հանդիպումների կազմակերպում, որոնց արդյունքում ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպումը կդառնա ավելի դյուրին: 5. Խրախուսել ուսուցիչների ձեռքբերումներն ու հաջողությունները: Ստեղծել պայմաններ՝ ավելի հաճելի և արդյունավետ դասեր պատրաստելու համար:
6. Ֆինանսներ	6. Գտնել ֆինանսական աղբյուրներ, հովանավորներ, բարերաներ

Զարգացման ծրագրի իրականացման գործընթացի համար անհրաժեշտ միջոցները և նյութատեխնիկական պարագաները

- Ֆինանսական միջոցներ
- Նվիրատվություններ
- Դրամաշնորհներ
- Բարերարներ
- Հովանավորներ
- Լաբորատոր սարքավորումներ և նյութեր
- Դիդակտիկ պարագաներ
- Զարգացնող խաղեր և լրացուցիչ գրականություն
- Ժամանակակից տեխնիկա

24. ԾՐԱԳՐԻ ԲՅՈՒՋԵՆ

Ինչպես գիտենք դպրոցի բյուջեի նախագծման, հաշվետվողականության և հանրայնացման գործառույթների անմիջական պատասխանատուն հանդիսանում է դպրոցի տնօրենը: Հանրակրթական դպրոցների կայքէջերի գործարկումը մեծապես նպաստել է դպրոցների ֆինանսական գործունեության հանրայնացմանը: Դպրոցի բյուջեի ծախսերն ունեն հետևյալ հիմնական ուղղությունները.

1. Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարումներ
2. Եկամտահարկի վճարներ

Այս ուղղություններով բյուջետային հատկացումները միջոցների սղության դեպքում, որպես կանոն, չեն փոփոխվում:

Բյուջետային հատկացումները միջոցների սղության դեպքում սովորաբար նվազեցվում են, կամ ընդհանրապես չեն լինում/.

- ✓ Գրասենյակային և տնտեսական ծախսեր
 - ✓ Գույքի և սարքավորումների ձեռքբերման ծախսեր /այս ուղղություններով
 - ✓ Կապի ծառայությունների ծախսեր
 - ✓ Էլեկտրաէներգիայի, վառելիքի և ջեռուցման ծախսեր
- Կոմունալ ծառայությունների վճարներ

Ոլորտի խնդիրները կարգավորելու նպատակով անհրաժեշտ է քայլեր ձեռնարկել դպրոցի բյուջետային հատկացումները ավելացնելու և այլ միջոցներ հայթայթելու ուղղությամբ, զարգացնելու տնօրենի և հաշվապահի կարողությունները՝ դպրոցի բյուջեում ֆինանսական մուտքերը և դրանց փոփոխությունները կանխատեսելու, նախահաշիվ կազմելու, ֆինանսական միջոցները նախահաշվին համապատասխան ծախսելու, հաշվետվություններ կազմելու համար:

Զարգացման ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրները

- ♣ Պետական բյուջե
- ♣ Արտաբյուջետային միջոցներ
- ♣ Բարերարներ և նվիրատուներ
- ♣ Հասարակական կազմակերպություններ
- ♣ Ծնողներ

ԲՅՈՒՋԵ	2021թ.	2022թ.
Տարեկան ֆինանսավորում/սուբսիդիա տարրական, որից սնունդ	9837,8	6872,2
Տարեսկզբի մնացորդ	551,2	210,0
Այլ եկամուտներ/տարածքի վարձակալություն/	1116,5	3763,2
Դրամաշնորհ/սարակարգ ստացած ուսուցիչներ	0	0
Տրանսպորտային ծախսեր	22,4	0
Տարեվերջի մնացորդ	68,0	68,8
	3763,2	2010,3

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Ֆինանսական ցուցանիշներ	8494.3	8652.8	10440.6	6940.2	7591.0

Բյուջեի ծախսերի հիմնական ուղղությունները	Ծրագրային 2021	Փաստացի ծախս 2021	Ծրագրային 2022	Փաստացի ծախս 2022
Աշխատավարձ և հավելավճարներ	9291.5	6484,1	8238.4	7355.9
Կապի ծառայություններ	0	0	0	0
Էներգետիկ ծառայություններ	301.0	118,85	300.0	117,5
Կոմունալ ծառայություններ	36.0	36,0	36.0	36,0
Գրասենյակային նյութեր	120.0	120,0	150.0	100,0
Կենցաղային և հանրային նյութեր	551.2	34,8	210.0	122.8
Հատուկ նպատակային այլ նյութեր	60.0	59,0	300.0	297.9
Շենքերի և կառույցների ընթացիկ նորոգում և պահպանում	290.0	288,4	0	0
Մեքենաների և սարքավորումների ընթացիկ նորոգում և պահպանում	43.0	42,0	93.0	92.9
Աշխատողների մասնագիտական զարգացման ծառայություններ	22.4	22,4	0	0

Այլ տրանսպորտային ծախսեր	68.0	67,8	68.0	68.0
Պարտադիր վճարներ	8.1	8,1	8.1	3,0
Տեղեկատվական ծառայություններ	0	0	0	0
Այլ ծախսեր/դասագիրք/	0	0	0	
Վարչական սարքավորումներ	0	0	500.0	499.0

25. ԴՊՐՈՑԻ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻՑ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Մեր կողմից զարգացման ծրագրում նախատեսված միջոցառումների բարեհաջող կատարման արդյունքում ակնկալվում է, որ դպրոցում՝

1. Յուրաքանչյուր սովորողի կտրամադրվի ժամանակակից և որակյալ կրթություն
2. Կավելանա առանձին սովորողների մոտ գրանցվող հաջողությունների թիվը
3. Կբարելավվի ուսուցիչների մասնագիտական և նախաձեռնողական որակները
4. Կձևավորվի հոգաբարձուների խորհուրդ
5. Կավելանա աշակերտների առողջության պահպանմանը նպաստող նախապայմանները,
6. Կակտիվանա համագործակցությունը խորհրդակցական մարմինների և կառավարման խորհրդի միջև
7. ՏՀՏ միջոցների լիարժեք ներդրում և կիրառում դասապրոցեսում
8. Նյութատեխնիկական բազայի հարստացման արդյունքում կկազմակերպվեն հետաքրքիր և արդյունավետ դասեր, և այդ կրթական միջավայրում կգերակշռի ուսուցիչների և սովորողների մոտիվացվածությունը
9. Սովորողների մոտ կզարգանան սոցիալականացման և անձի զարգացման հմտությունները՝ գիտելիքների և կրթական ծրագրերի ժամանակակից մակարդակին համապատասխան

10. Կմեծանա դպրոցի և կրթության նկատմամբ յուրաքանչյուր սովորողի և իր ընտանիքի վերաբերմունքն ու պատասխանատվության զգացումը:

26. ԴՊՐՈՑԻ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ, ՎԵՐԱՀՄԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ

Դպրոցի զարգացման ծրագրի գնահատումը ծրագրի գործողություններով պլանավորված և իրականացված արդյունքների համեմատման գործընթացն է: Իբրև գնահատման գործիքների պետք է ծառայեն յուրաքանչյուր գործողության առանձնահատկությունից բխող ցուցանիշները, որոնց միջոցով պետք է չափվեն ակնկալիքների կատարողականները:

Ուսումնական հաստատության գործունեությանը տրվում է ներքին և արտաքին գնահատական: Ներքին գնահատումը դպրոցի կողմից իր գործունեության վերլուծությունն է: Դրան մասնակցում են վարչական ու մանկավարժական աշխատողները, սովորողներ ու ծնողները: Ներքին և արտաքին գնահատումը պետք է ուղղորդել մատուցվող կրթական ծառայությունների որակի բարձրացմանը:

Դպրոցի զարգացման ծրագրի վերահսկողությունն իրականացնում է դպրոցի կառավարման խորհուրդը՝ հանրակրթության ոլորտը կանոնակարգող օրենսդրության համաձայն: Ծրագրի իրականացման վերահսկողության ամենաարդյունավետ միջոցը 5-ամյա ծրագրի հիման վրա կազմված դպրոցի գործունեության տարեկան աշխատանքային պլանների կատարողականներն են:

***Զարգացման ծրագիրը ենթակա է լրամշակման և փոփոխման՝
եղևելով ժամանակի պահանջներից և իրավիճակներից:***

